

Вищий навчальний заклад «НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методологія та організація наукових досліджень ОП «МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ»

Код	Назва	Тип	Рівень вищої освіти	Рік, коли пропонується вивчення	Семестр	Кількість кредитів	Вид підсумкового контролю
ОЗП-3	Методологія та організація наукових досліджень	Обов'язкова навчальна дисципліна загальної підготовки	Другий (магістерський)	2	3	5	екзамен

Мова навчання: українська.

Форми здобуття освіти: денна, заочна

Види навчальних занять: лекція, семінарське заняття, консультація.

Методи навчання: словесний, пояснювально-демонстраційний, метод проблемного викладання, репродуктивний та інші відповідно до навчальних занять.

Оцінювання: поточне, модульне, підсумкове.

Інтегральна компетентність: Здатність виявляти та розв'язувати складні задачі і проблеми, генерувати нові ідеї у сфері міжнародних економічних відносин та/або під час навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 3	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 4	Здатність працювати в команді.
ЗК 5	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 1	Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо налагодження міжнародних економічних відносин на всіх рівнях їх реалізації.
СК 8	Здатність прогнозувати тенденції розвитку міжнародних ринків з урахуванням кон'юнктурних змін.
СК 9	Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 3	Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів міжнародних економічних відносин.
ПРН 6	Аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти, грамотно використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали, вести прикладні аналітичні розробки, професійно готувати аналітичні матеріали.
ПРН 12	Визначити гео економічні стратегії країн та їхні регіональні економічні пріоритети з урахуванням

	національних економічних інтересів і безпекової компоненти міжнародних економічних відносин у контексті глобальних проблем людства й асиметричності розподілу світових ресурсів.
ПРН 13	Ідентифікувати зміни кон'юнктури ринків під дією невизначених факторів, здійснювати їх компаративний аналіз, критично оцінювати наслідки продукованих ідей та прийнятих рішень з метою прогнозування тенденції розвитку глобальних ринків.
ПРН 14	Презентувати результати власних досліджень шляхом підготовки наукових публікацій і апробацій на наукових заходах.

Засоби діагностики успішності навчання: теоретичні питання, практичні завдання, завдання для проведення письмових модульних контрольних робіт, питання для опитування під час практичних завдань, індивідуальні питання, питання для поточного контролю, тести, задачі, питання для підсумкового контролю.

Зміст курсу: Наука та її методологія Наука як соціальний інститут, її структура. Фундаментальні та прикладні науки. Специфіка науково-дослідної діяльності. Наукове знання. Цілі та функції науки, її категоріально-понятійний апарат. Наукова ідея, гіпотеза, судження, закон, концепція. Теорія, як найбільш розвинена форма узагальнення і систематизації знань. Методологія науки та її структура. Основні різновиди наукової методології. Принципи наукового дослідження. Співвідношення методології і теорії. Методологія економічних досліджень. Особливості методології дослідження економічних явищ та процесів, в тому числі на різних рівнях їх прояву та у різних галузях застосування. Процес наукового дослідження і методика його проведення. Структура та різновиди наукового дослідження. Основні етапи і напрями наукового дослідження, його мета і завдання. Формування проблеми наукового дослідження, побудова його програми. Теоретична та емпірична база дослідження, визначення стану досліджуваного об'єкта. Методика дослідження. Опис об'єкта дослідження, доведення та аргументація вибраного в ньому предмета дослідження. Наукове доведення та аргументація вибраної проблеми дослідження. Висновки і рекомендації за наслідками дослідження, впровадження їх результатів у практичну діяльність. Поняття якості наукового дослідження, правові основи його регуляції. Наукова новизна. Об'єкт і предмет дослідження. Сутність об'єкта і предмета дослідження, їх співвідношення. Діалектика предмета і метода дослідження. Класифікація об'єктів наукового пізнання. Сучасна економіка як предмет наукового дослідження. Предмет дослідження конкретно-економічних наук: зміст та особливості його пізнання. Співвідношення та взаємозв'язок загального і конкретного в дослідженні предмета економічних наук, їх відповідне відображення в методології дослідження. Теорія методу дослідження Поняття методу дослідження. Класифікація методів наукових досліджень, їх обґрунтування. Змістовна характеристика діалектичного методу, об'єктивна та ідеалістична діалектика. Діалектична та формальна логіка. Роль наукового методу в дослідженні. Рівні методу економічного дослідження. Методи теоретичного дослідження: абстрагування, аналіз і синтез, індукція і дедукція, якісний і кількісний аналіз, системний аналіз і системний підхід. Методи емпіричних досліджень: спостереження, вимірювання, класифікація, вибірковий та опитувальний методи, тестування та аналіз документів. Наукове дослідження. Інформаційні аспекти наукового дослідження Наукова інформація, її характеристика та види. Робота над літературними джерелами. Збирання матеріалу, його аналіз і обробка. Аналіз та інтерпретація наукових даних. Математичне забезпечення наукового дослідження. Наукові дискусії. Організація науково-дослідної роботи. Вибір, обґрунтування і затвердження теми наукового дослідження. Планування науково-дослідної роботи. Аспірантура і докторантура. Атестація науково-педагогічних кадрів. Здобуття наукового ступеня без аспірантури чи докторантури. Наукове керівництво. Презентація результатів наукових досліджень. Публічний захист результатів наукового дослідження. Наукові семінари, конференції та інші форми комунікації. Специфіка науково-дослідної роботи студентів, її основні результати. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження. Вимоги до змісту і форми магістерських робіт.

Методи навчання на лекціях: вербальний метод (лекція, дискусія тощо); методи візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування тощо); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

Методи навчання на практичних, семінарських заняттях: вербальний метод (дискусія, співбесіда тощо); метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші); робота з навчально-методичною літературою (рецензування, підготовка реферату, есе, доповіді тощо); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); пошуковий метод.

Методи оцінювання: для поточного контролю у вигляді усного та письмового опитування, фронтального опитування, тестування, написання есе (рефератів), наукових статей, анотацій, тез, виконання індивідуальних та групових проєктів, творчих завдань, тощо; для модульного контролю у вигляді письмової відповіді, тестування тощо; для підсумкового контролю проведення екзамену (усна та/або письмова відповідь, тестування, написання анотацій, тощо.).

Засоби діагностики результатів навчання. Поточний контроль може передбачати застосування широкого спектру форм та методів оцінювання знань, що проводиться за кожною темою. Модульний контроль передбачає письмове виконання різних видів контрольних завдань. Підсумковий контроль передбачає проведення екзамену.

Порядок оцінювання результатів навчання:

Оцінювання здійснюється за 100 бальною шкалою.

Поточний контроль = 30 балів. Самостійна робота = 10 балів.

Модульний контроль = 20 балів.

Підсумковий контроль = 40 балів.

Рекомендована література:

1. Борисенко В.Д. *Організація наукових досліджень в Україні : навч. посіб. / В. Д. Борисенко, С. А. Устенко ; Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського. Миколаїв : МНУ, 2016. 258 с.*

2. Важинський С.Е. *Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак ; Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка, Держ. служба України з надзвичайн. ситуацій, Нац. ун-т цивіл. захисту України. Суми : Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2016. 257 с.*

3. Важинський С.Е., Щербак Т.І. *Методика та організація наукових досліджень: навчальний посібник. – Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2016. –260 с.*

4. Власенко Л., Ладанюк А., Кишенько В. *Методологія наукових досліджень : навч. посібник. – К.: Ліра –К, 2018. - 352 с.*

Викладач: Єрохін Сергій Аркадійович, доктор економічних наук, професор, кафедра фінансів, обліку та фундаментальних економічних дисциплін.

Гарант освітньої програми:

Радзівська Світлана Олександрівна,

кандидат економічних наук, доцент

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри міжнародних економічних відносин

